

V Bruseli 14. novembra 2025  
(OR. en)

15226/25

SOC 765  
EMPL 502  
ECOFIN 1497  
ENER 588  
ENV 1200  
COMPET 1149

## POZNÁMKA

---

|          |                                                                                                                                                                 |
|----------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Od:      | Generálny sekretariát Rady                                                                                                                                      |
| Komu:    | Výbor stálych predstaviteľov/Rada                                                                                                                               |
| Predmet: | Európsky semester 2026: podpora sociálneho začlenenia a súdržnosti prostredníctvom koherentných politík v oblasti sociálnych vecí a bývania<br>– výmena názorov |

---

Delegáciám v prílohe zasielame orientačnú poznámku predsedníctva na uvedenú tému na účely výmeny názorov na zasadnutí Rady (EPSCO) 1. decembra 2025.

**Orientačná poznámka na účely výmeny názorov**  
**Európsky semester 2026: podpora sociálneho začlenenia a súdržnosti**  
**prostredníctvom koherentných politík v oblasti sociálnych vecí a bývania**

***Kontext – Sociálne začlenenie a európsky semester***

Závazok Európskej únie voči sociálnej spravodlivosti, rovnosti a začleneniu je zakotvený v Európskom pilieri sociálnych práv, ktorý slúži ako kompas pre program sociálnej politiky Európskej únie. V Akčnom pláne na realizáciu Európskeho piliera sociálnych práv sa stanovujú tri hlavné ciele do roku 2030, ktoré zahŕňajú zníženie počtu ľudí ohrozených chudobou alebo sociálnym vylúčením aspoň o 15 miliónov.

Hoci sa dosiahol určitý pokrok, na splnenie cieľa do roku 2030 je potrebné zvýšiť úsilie. V roku 2024 bolo v priemere 21 % obyvateľstva EÚ ohrozených chudobou alebo sociálnym vylúčením, pričom medzi jednotlivými členskými štátmi boli značné rozdiely (v rozpätí približne od 15 % do viac ako 25 %). Tým sa dostáva do popredia potreba ďalšej vzostupnej konvergencie. Niektoré skupiny, napríklad deti, sú naďalej mimoriadne zraniteľné. Mnohí Európania stále čelia ťažkostiam pri uspokojovaní základných potrieb, čo odráža širšie výzvy v kontexte sociálneho začlenenia: v celej EÚ si 8,5 % ľudí každý druhý deň nemôže dovoliť riadne jedlo, 9,2 % ľudí si nemôže dovoliť primerane vykurovať svoj domov a 9,4 % ľudí si nemôže dovoliť pripojenie na internet.

Európsky semester poskytuje kľúčový analytický a politický rámec na podporu reforiem a investícií členských štátov s cieľom podporiť sociálne začlenenie a posilniť sociálnu súdržnosť. Od svojho vzniku pokrýva širokú škálu vzájomne prepojených politík a otázok; pre dosiahnutie hlavných cieľov do roku 2030 a podporu rovnakých príležitostí pre všetkých bude zásadné podporiť vnútroštátne opatrenia v oblasti sociálneho začlenenia s cieľom účinne prepojiť politiky v oblasti zamestnanosti, sociálnej ochrany a bývania.

Sociálne začlenenie vychádza z prístupu aktívneho začleňovania založeného na troch pilieroch, v ktorom sa spája prístup k dávkam, aktivácia na trhu práce a prístup ku kvalitným službám.

Zabezpečenie prístupu k sociálnym a základným službám je základným kameňom európskeho sociálneho modelu a predpokladom spravodlivej, inkluzívnej a odolnej spoločnosti. V tejto súvislosti je zásadným rozmerom sociálneho začlenenia, na ktorý sa dánske predsedníctvo osobitne zameralo, prístup k cenovo dostupnému, primeranému, dôstojnému, prístupnému, bezpečnému a udržateľnému bývaniu.

Predsedníčka Komisie von der Leyenová vo svojom prejave o stave Únie za rok 2025 zdôraznila, že to, čomu Európa čelí, „nie je len kríza bývania – je to sociálna kríza“. Európska rada následne 23. októbra 2025 rokovala o výzvach v oblasti bývania, ktorým čelia mnohí občania v Európskej únii, a vyzvala Komisiu, aby predložila ambiciózny a komplexný plán pre cenovo dostupné bývanie.

**Výbor pre sociálnu ochranu (SPC)** usporiadal 23. septembra 2025 tematickú diskusiu o sociálnom bývaní, počas ktorej zhromaždil názory členských štátov na výzvy súvisiace s cenovou dostupnosťou, primeranosťou a ponukou. V diskusii sa zdôraznil význam silných modelov sociálneho bývania ako prostriedku na zabezpečenie cenovo dostupného bývania aj sociálneho začlenenia. Hoci v členských štátoch existuje široká škála modelov sociálneho bývania (vrátane iných modelov bývania, ktoré slúžia rovnakému cieľu), mnohé z nich čelia výzvam, ako je nedostatočná ponuka, financovanie alebo kvalita bývania. Výsledkom širokej škály modelov a riešení je však aj množstvo inovácií a vzájomná inšpirácia. Okrem toho sa z diskusií vyplynula silná korelácia medzi sociálnymi politikami a politikami bývania, najmä v súvislosti so sociálnym začlenením a súdržnosťou, s bezdomovectvom, ako aj bývaním a dlhodobou starostlivosťou, pokiaľ ide o osoby so zdravotným postihnutím a starších občanov.

Na zasadnutí Rady EPSCO 17. októbra 2025 sa prijali **závery Rady o sociálnom začlenení osôb so zdravotným postihnutím**, v ktorých sa okrem iných priorít zdôraznila potreba zvýšiť dostupnosť cenovo dostupných, prístupných, inkluzívnych, nesegregovaných a bezpečných bydlísk v komunitách.

**Konferencia na vysokej úrovni o nezávislom živote**, ktorá sa konala 6. a 7. novembra v Kodani, preukázala ďalší veľký záujem o túto tému. Zdôraznilo sa na nej, že osoby so zdravotným postihnutím sú často sociálne vylúčené vo väčšom rozsahu, ak ich zasahuje aj cenovo nedostupné bývanie. Počas diskusie sa zdôraznilo, že sú potrebné opatrenia na podporu nezávislého života osôb so zdravotným postihnutím a na začlenenie zásad prístupnosti a univerzálneho dizajnu do politiky bývania na všetkých úrovniach.

Dánske predsedníctvo spolu s Európskou komisiou zorganizovalo 17. a 18. novembra 2025 **tematický seminár na tému Bývanie na prvom mieste**, ako aj **zasadnutie európskej platformy na boj proti bezdomovectvu**. Téma zabezpečenia cenovo dostupného bývania pre osoby v zraniteľných situáciách a sociálne vylúčené osoby bola ústrednou témou diskusií o boji proti bezdomovectvu. Otázka cenovo dostupného a primeraného bývania je dôležitá najmä v súvislosti s vykonávaním politík zameraných na bývanie, akou je zásada „bývanie na prvom mieste“ v členských štátoch.

Očakáva sa, že Rada EPSCO 1. decembra schváli vôbec prvé **závery Rady o bývaní**. V záveroch sa víta zámer Komisie predložiť európsky plán pre cenovo dostupné bývanie a zdôrazňuje sa, že hoci bývanie zostáva v prvom rade v právomoci členských štátov, existujú spoločné výzvy, nástroje na úrovni EÚ a možnosti koordinovaných opatrení. Komisia sa v nich ďalej vyzýva, aby za prioritu považovala štyri kľúčové oblasti: financovanie, výstavbu a udržateľnosť, plánovanie a sociálne začlenenie, a to najmä podporou inkluzívnych a rozmanitých miest a štvrtí a podporou prístupu k cenovo dostupnému bývaniu.

Pripravovaný **európsky plán pre cenovo dostupné bývanie** má potenciál stať sa hlavnou iniciatívou na úrovni EÚ na podporu Európskeho piliera sociálnych práv, a najmä jeho zásady č. 19 o bývaní a pomoci pre bezdomovcov. Zabezpečenie prístupu k cenovo dostupnému bývaniu nie je len o poskytnutí prístrešia, ale aj o sociálnej účasti, stabilite a dôstojnosti.

## *Ďalšie nadchádzajúce iniciatívy*

Očakáva sa, že v **nadchádzajúcej stratégii EÚ v oblasti boja proti chudobe**, ktorú takisto oznámila predsedníčka Komisie von der Leyenová, sa zaujme holistický a integrovaný prístup k riešeniu výziev, ako je bezdomovectvo, prístup ku kvalitným službám a medzigeneračný prenos chudoby a sociálneho vylúčenia. Zároveň sa očakáva, že bude zahŕňať aj návrh na posilnenie Európskej záruky pre deti, pričom sa bude vychádzať z existujúceho vnútroštátneho úsilia v boji proti chudobe detí a podporovať sociálne začlenenie detí v núdzi.

Diskusia o smerovaní týkajúca sa budúcej stratégie EÚ v oblasti boja proti chudobe, ktorá sa uskutočnila počas poľského predsedníctva na zasadnutí Rady EPSCO v júni 2025, signalizovala, že dosiahnutie pokroku v tomto programe v rámci európskeho semestra, pri plnom rešpektovaní vnútroštátnych právomocí, má silnú politickú podporu.

## ***Úloha zloženia Rady EPSCO***

Ministri EPSCO zohrávajú ústrednú úlohu pri presadzovaní sociálneho začlenenia v rámci európskeho semestra.

Hoci viaceré prvky politiky bývania patria do pôsobnosti iných zložení Rady, očakáva sa, že mnohé prvky nadchádzajúceho európskeho plánu pre cenovo dostupné bývanie sa budú prelínať s oblasťami právomocí ministrov Rady EPSCO, a to aj pokiaľ ide o jeho vykonávanie.

Členské štáty v návrhu záverov Rady vyzývajú, aby európsky plán pre cenovo dostupné bývanie vychádzal z iniciatív a v relevantných prípadoch ich začleňoval do existujúcich procesov, pričom by sa malo zabrániť zbytočnej duplicite. SPC sa vyzýva, aby v súlade so svojím mandátom začleňoval otázky týkajúce sa bývania do svojej politickej práce, výmeny poznatkov a analytickej práce v rámci európskeho semestra.

V posledných rokoch sa téma bývania dostala do popredia aj v správach a odporúčaníach pre jednotlivé krajiny v rámci semestra. Odráža to rastúce uznanie toho, že cenovo dostupné a primerané bývanie nie je len otázkou hospodárskej alebo mestskej politiky, ale aj základnou zložkou sociálneho začlenenia a súdržnosti.

Táto integrácia sociálnych politík a politík bývania poukazuje na významný vývoj koordinácie politík EÚ smerom k ucelenému, prierezovému a integrovanému prístupu k sociálnemu začleneniu a spája politiky v oblasti zamestnanosti, sociálnej ochrany, vzdelávania a bývania.

Zachovanie silnej úlohy ministrov EPSCO v rámci európskeho semestra má aj naďalej zásadný význam. Ako sa zdôrazňuje v spoločnom liste predsedov výborov EMCO a SPC, zložitosť a skrátený harmonogram procesu však spôsobuje problémy. Sťažuje to príspevok zloženia Rady EPSCO a jej prípravných orgánov k procesu semestra, keďže sa obmedzujú alebo oslabujú príspevky, poznatky a politický náhľad týkajúce sa sociálneho začlenenia a súdržnosti.

Silný sociálny rozmer v rámci semestra je preto nevyhnutný na zabezpečenie toho, aby sa k sociálnym cieľom pristupovalo rovnako ako k hospodárskym a fiškálnym prioritám. Semester by mal naďalej slúžiť ako platforma pre partnerské učenie, tvorbu politík založenú na faktoch a koordináciu reforiem, ktoré podporujú inkluzívny a udržateľný rast.

### ***Otázky do diskusie***

- Ako môže zloženie Rady EPSCO v rámci európskeho semestra čo najlepšie pokračovať v podpore dobre koordinovaných a koherentných sociálnych politík vrátane rozmeru bývania?
- Ako môžu členské štáty vypracovaním koherentnejších, koordinovanejších a vzájomne sa podporujúcich politík posilniť prepojenie medzi sociálnym začlenením a cenovo dostupným bývaním?